

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

02.02.2026 nr 25

Kultuurimälestiste piiride kehtestamine ja kaitsevööndite muutmine

Muinsuskaitseaduse (edaspidi MuKS) § 14 lg 1, § 19 lg 1 ja § 20 lg 6 alusel:

1. muudan kultuuriministri 15.02.2010 käskkirja nr 85 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 5.1 kultuurimälestiseks tunnistatud laevavraki (kultuurimälestiste registri nr 29968) ulatust ja kehtestan piiri vastavalt käskkirja lisale 1;
2. muudan kultuuriministri 15.02.2010 käskkirja nr 85 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 5.1 kultuurimälestiseks tunnistatud laevavraki (kultuurimälestiste registri nr 29968) kaitsevööndi ulatust ja kehtestan kaitsevööndi piiri vastavalt käskkirja lisale 2;
3. muudan kultuuriministri 15.02.2010 käskkirja nr 85 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 5.2 kultuurimälestiseks tunnistatud miinitraaleri nr 6 vraki (kultuurimälestiste registri nr 29966) ulatust ja kehtestan piiri vastavalt käskkirja lisale 3;
4. muudan kultuuriministri 15.02.2010 käskkirja nr 85 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 5.2 kultuurimälestiseks tunnistatud miinitraaleri nr 6 vraki (kultuurimälestiste registri nr 29966) kaitsevööndi ulatust ja kehtestan kaitsevööndi piiri vastavalt käskkirja lisale 4;
5. muudan kultuuriministri 15.02.2010 käskkirja nr 85 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 5.3 kultuurimälestiseks tunnistatud miiniristleja Kazanets vraki (kultuurimälestiste registri nr 29967) ulatust ja kehtestan piiri vastavalt käskkirja lisale 5;
6. muudan kultuuriministri 15.02.2010 käskkirja nr 85 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktis 5.3 kultuurimälestiseks tunnistatud miiniristleja Kazanets vraki (kultuurimälestiste registri nr 29967) kaitsevööndi ulatust ja kehtestan kaitsevööndi piiri vastavalt käskkirja lisale 6.

Muinsuskaitseametil teha käskkiri teatavaks menetlusosalistele, kanda kultuurimälestiste piirid ja kaitsevööndite andmed kultuurimälestiste registrisse, riigi maakatastrisse ja koostöös Transpordiametiga navigatsioonikaardile.

Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul käskkirja avaldamisest Riigi Teatajas, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

I. Asjaolud

- 1.1. Käskkirjas nimetatud vrakid võeti arheoloogimälestistena kaitse alla kultuuriministri 15.02.2010 käskkirja nr 85 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ p-dega 5.1, 5.2 ja 5.3. Mälestised kanti kultuurimälestiste registrisse numbritega 29968, 29966 ja 29967.
- 1.2. Mälestised registri numbritega 29967 ja 29968 asuvad sisemeres ning mälestis registri numbriga 29966 territoriaalmeres, mis on riigile kuuluvad avalikud veekogud.
- 1.3. Vastavalt 15.02.2010 käskkirja nr 85 p-dele 6 ja 7 määrati mälestiste asukohad ja kaitsevööndid kaartidel, millega sai tutvuda Muinsuskaitseametis ja kultuurimälestiste riiklikus registris. Vrakid võeti kaitse alla punktobjektidena ja kaitsevööndid kanti kaardile ruudukujuliselt suurima kaugusega punktobjektist 300 meetrit.
- 1.4. 29.10.2024 otsustas Muinsuskaitseamet algatada mälestiste piiride täpsustamiseks ja kaitsevööndite muutmiseks menetluse.

II. Mälestise andmete muutmise põhjendus, koosseis ja piir

- 2.1. Vrak on maa-alaline objekt, mille terviklikkuse ja arheoloogilise kultuurikihi säilimise tagamiseks on oluline määrata mälestise piir ja kaitsevöönd.
- 2.2. Mälestise piir hõlmab laevavraki ulatust koos vahetu lähiümbrusega, kus on visuaalselt võimalik tuvastada vrakiga seotud detaile ja esemeid.
- 2.3. Vrahi kui mälestise koosseisu kuulub vrakistumise käigus tekkinud arheoloogiline kultuurikiht, mis hõlmab laeva keret, sellest eraldunud osi, nende alla jäävat ala ning vrakiga seotud lasti ja muid esemeid.
- 2.4. Mälestiste piiride kehtestamine ja kaitsevööndite muutmine on oluline, et kaitsta vrakke kogu ulatuses, sh annab selge juriidilise aluse mälestiste kaitseks ja mälestisi ohustavate tegevuste reguleerimiseks ja järelevalveks. Vrakide ja nende kaitsevööndite piiride muutmine tagab mälestise parema kaitsmise ja säilitamise.
- 2.5. UNESCO 2001. aasta veealuse kultuuripärandi kaitse konventsioon rõhutab veealuse kultuuripärandi säilitamist selle algses asukohas. Eesti kui konventsiooniga liitunud riik peab tagama, et kaitsealused vrakid ei oleks kaitstud üksnes osaliselt, vaid kogu nende ulatuses koos olulise ümbritseva kontekstiga.

- 2.6. Mälestiste piiride määramisel on võetud aluseks Maa- ja Ruumiameti reljeefkaart <https://xgis.maaamet.ee/>, kus vrakkide ulatus on tuvastatav.
- 2.7. Mälestiste piirid on toodud käskkirja lisades 1, 3 ja 5.
- 2.8. MuKS § 14 lg 1 kohaselt võib kinnismälestise kaitseks kehtestada kaitsevööndi, kaaludes selle vajadust ja ulatust kaitsevööndi eesmärkidest lähtuvalt. Veealuse arheoloogiamälestise kaitsevööndi eesmärk on tagada mälestise säilimine sobivas ja toetavas keskkonnas ning seda ümbritseva arheoloogilise kultuurikihi säilimine (MuKS § 14 lg 2 p-d 1 ja 3). Kaitsevööndi eesmärk on tagada vrakile iseloomuliku arheoloogilise kultuurikihi säilimine ajaloolises ja looduslikus kontekstis ning säilimist soodustavas veealuses keskkonnas.
- 2.9. Kaitsevööndite suurus ei muutu ja see on 300 meetrit mälestise piirist. Vraki ulatuse määratlemise tõttu on kaitsevööndi arvestamise lähtekoht nihkunud mälestise piiri võrra ja kaitsealune ala suureneb vraki ulatuse võrra. Olulise keskkonnamõjuga tegevuste puhul tuleb hinnata mõjusid mälestisele kuni ühe kilomeetri ulatuses.
- 2.10. Mälestiste kaitsevööndite piirid on toodud käskkirja lisades 2, 4 ja 6.

III. Menetlusosaliste arvamused

- 3.1. Muinsuskaitseamet kaasas menetlusse Transpordiameti kui veeteel navigatsioonitingimuste ja nende muutuste kohta informatsiooni väljaandmise eest vastutava haldusorgani.
- 3.2. 12.12.2025 esitatud arvamuses väljendas Transpordiamet, et eelistab erikujuliste maa-alade asemel ühtset, punktist lähtuvat piirangut, et oleks lihtsam infot hallata ja veeliiklejatele edastada.
- 3.3. Transpordiameti ettepanek on pigem tehnilisest võimekusest tulenev, mitte sisuline. Mälestise ja kaitsevööndi piirid määratakse vraki tegeliku ulatuse alusel, et tagada kaitsemeetmete sisuline põhjendatus.

IV. Muinsuskaitse Nõukogu seisukoht

- 4.1. Kultuuriministrit nõustav Muinsuskaitse Nõukogu arutas ettepanekut 01.04.2025 toimunud koosolekul ja otsustas ettepanekut toetada.

V. Kitsendused ja leevendused

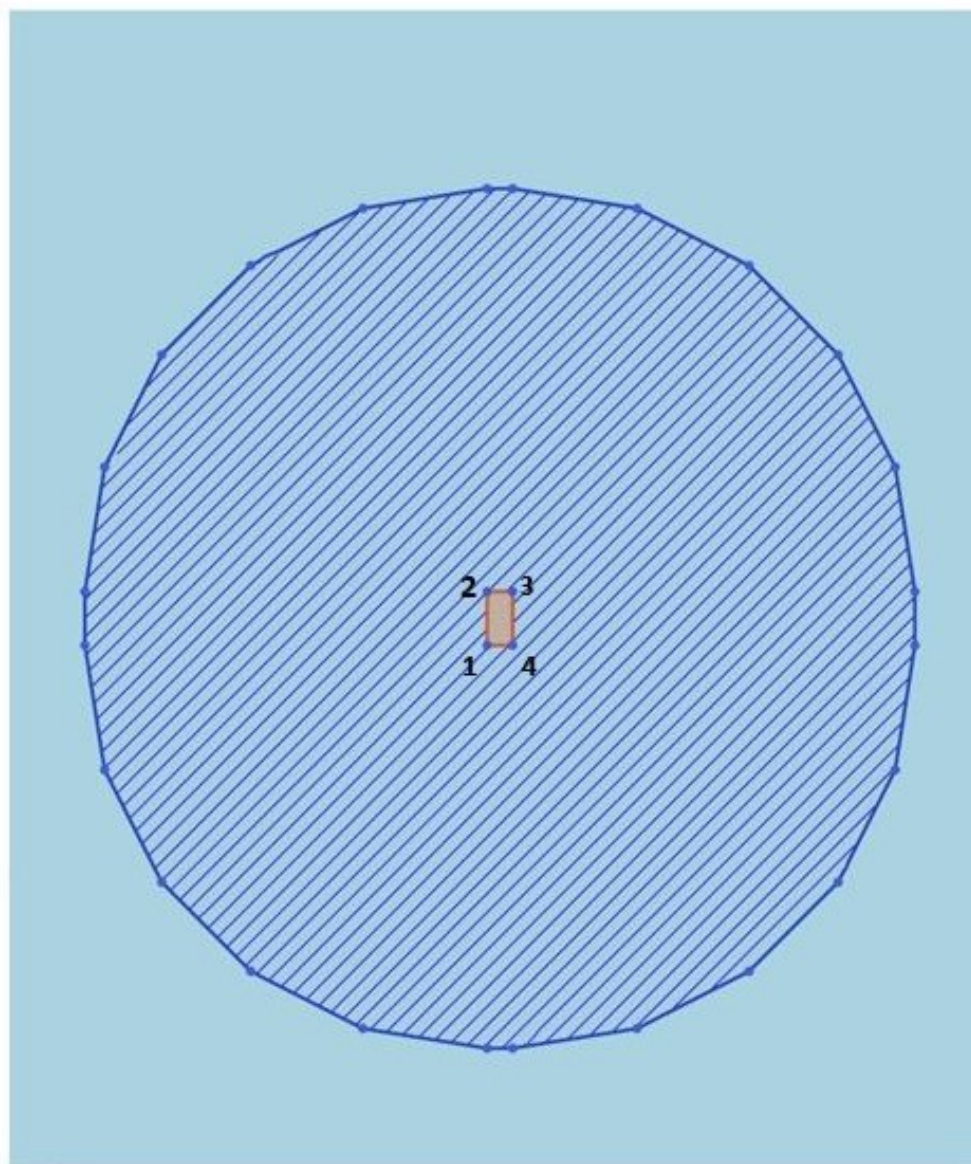
- 5.1. Veealusel mälestisel kehtivad MuKS § 42 lg-s 1 ning § 52 lg-tes 1 ja 6 sätestatud nõuded.
- 5.2. Veealusel mälestisel on keelatud ankurdamine, traalimine, süvendamistööde tegemine ja tahkete ainete kaadamine.

- 5.3. Veealuse mälestisega seotud tegevused peavad olema suunatud selle säilimise tagamisele ja hävimisohu vähendamisele. Vältida tuleb olukordi, kus tööde teostaja võib teadmatuse tõttu kahjustada või hävitada olulise osa kultuuripärandist enne tööde peatamist ja ameti teavitamist.
- 5.4. Mälestiste registri numbritega 29966, 29967 ja 29968 uute piiride ja kaitsevööndite kehtestamine ei mõjuta üleriigilise planeeringu Eesti mereala ja sellega piirneva rannikuala, samuti majandusvööndi teemaplaneeringu elluviimist (Vabariigi Valitsuse korraldus 12.05.2022 nr 146), mh ei loeta uute kultuuripärandiobjektide kaitse alla võtmist ning mälestiste kitsenduste ja leevenduste muudatusi mereala planeeringu muutmiseks.
- 5.5. Käskkirjas märgitakse leevendused MuKS § 52 lg-s 1 sätestatud tööde tegemise loakohustusest ja kaitsevööndi määramisel § 58 lg-tes 1–3 sätestatud kooskõlastamise või teavitamise kohustusest, kui neid tehakse.
- 5.6. MuKS § 52 lg-s 1 sätestatud tööde tegemise loakohustusest ning § 58 lg-tes 1–3 sätestatud kooskõlastamise või teavitamise kohustusest mälestistel registri numbritega 29966, 29967 ja 29968 ei ole leevendusi.
- 5.7. Arheoloogiamälestiste registri numbritega 29966, 29967 ja 29968 kaitsevööndis kooskõlastamise ja teavitamise kohustusest vabastavate leevenduste tegemine ei ole asjakohane, kuna nii ehitamine, ankurdamine, traalimine, süvendamistööd ja tahkete ainete kaadamine mõjutavad otseselt mälestiste säilimist sobivas ja toetavas keskkonnas ning arheoloogilise kultuurikihi säilimist.
- 5.8. MuKS § 42 lg 1 kohaselt on veealusele mälestisele ja selle kaitsevööndis sukeldumine lubatud Muinsuskaitseameti sukeldumisloaga või majandustegevuse raames tegutseva sukeldumisteenust pakkuva ettevõtja juhendamisel.

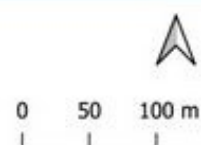
(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga

Laevavrakk, reg-nr 29968 piir

- Kaitsevööndi nurgapunkt
- Mälestis
- ▨ Kaitsevöönd

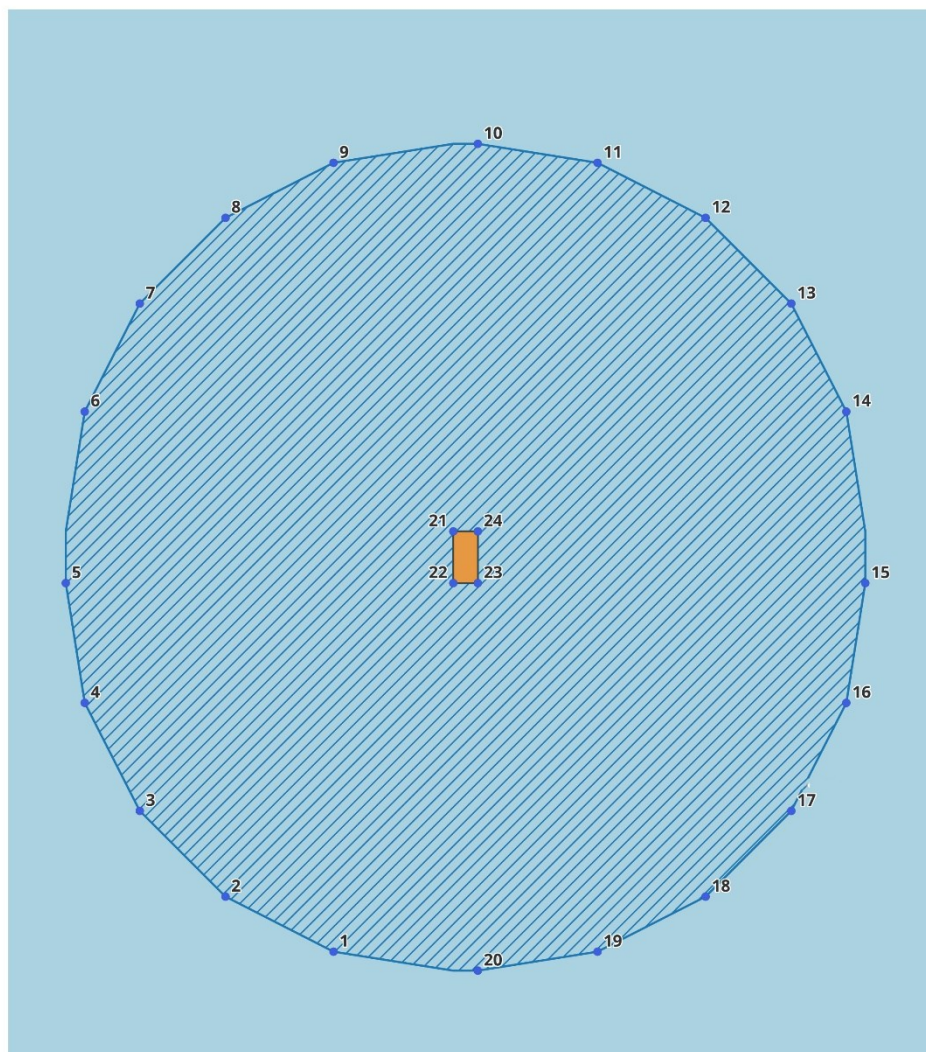

Aluskaart: Maa-amet 2024
Kuupäev: 27.09.2024

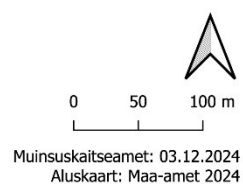
Tabel 1. Laevavrakk, reg-nr 29968 piiri koordinaadid

Nr	X	Y
1	6596570	525127
2	6596610	525127
3	6596610	525146
4	6596570	525146

Laevavrakk, reg-nr 29968 kaitsevöönd

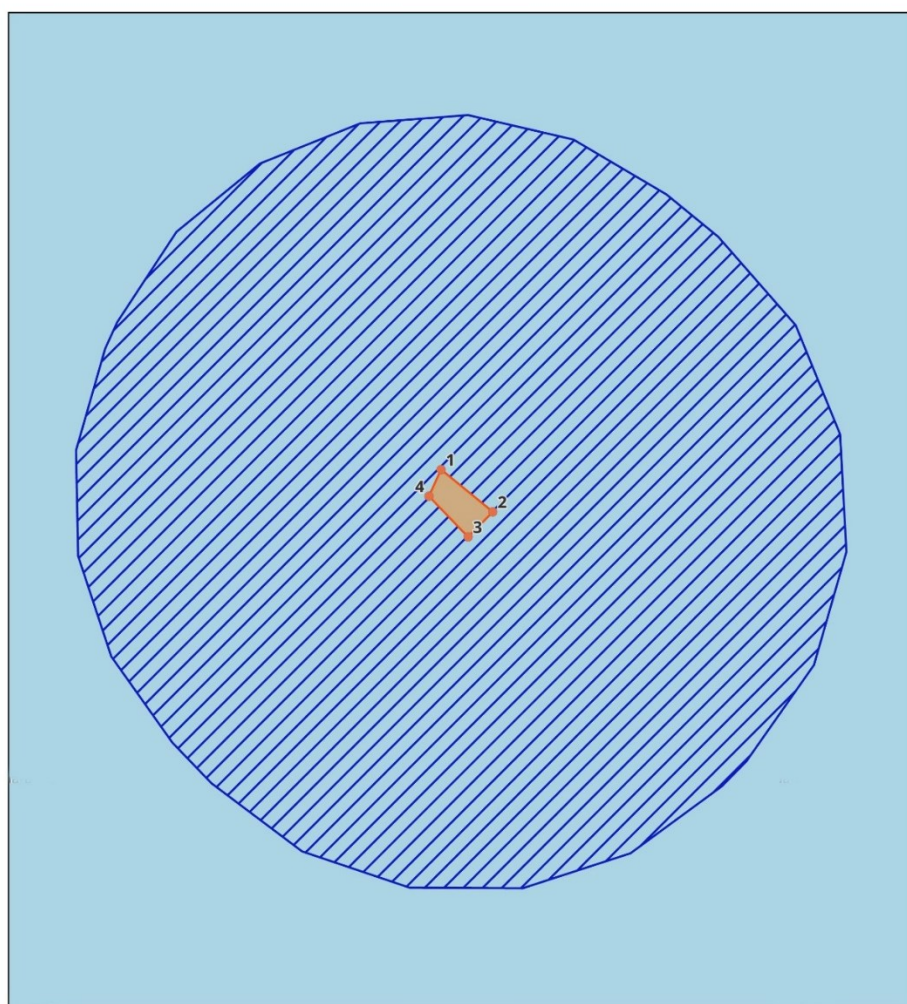
- Kaitsevööndi nurgapunkt
- Mälestis
- ▨ Kaitsevöönd

Tabel 2. Laevavrakk, reg-nr 29968 kaitsevööndi koordinaadid

1	6596284,683	525034,295
2	6596327,295	524950,664
3	6596393,664	524884,295
4	6596477,295	524841,683
5	6596570	524827
6	6596702,705	524841,683
7	6596786,336	524884,295
8	6596852,705	524950,664
9	6596895,317	525034,295
10	6596910	525146
11	6596895,317	525238,705
12	6596852,705	525322,336
13	6596786,336	525388,705
14	6596702,705	525431,317
15	6596570	525446
16	6596477,295	525431,317
17	6596393,664	525388,705
18	6596327,295	525322,336
19	6596284,683	525238,705
20	6596270	525146
21	6596610	525127
22	6596570	525127
23	6596570	525146
24	6596610	525146

Miinitraaleri nr 6 vrakk, reg-nr 29966 piir

- Mälestise nurgapunkt
- Mälestis
- ▨ Kaitsevöönd

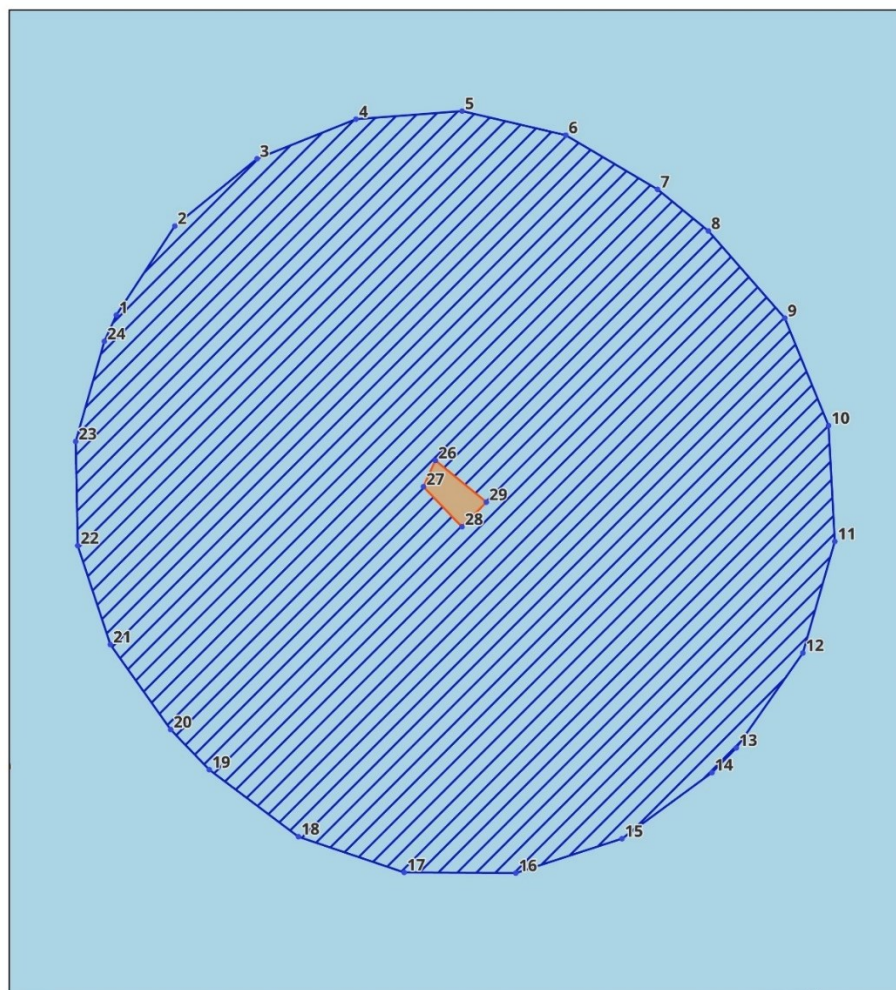
0 100 200 m

Muinsuskaitseamet: 17.01.2024
Aluskaart: Maa-amet 2023

Tabel 3. Miinitraaleri nr 6 vrakk, reg-nr 29966 piiri koordinaadid

Nr	X	Y
1	6610779,593	530267,762
2	6610743,938	530311,34
3	6610722,809	530290,541
4	6610757,143	530257,527

Miinitraaleri nr 6 vrakk, reg-nr 29966 kaitsevöönd

- Kaitsevööndi nurgapunkt
- Mälestis
- ▨ Kaitsevöönd

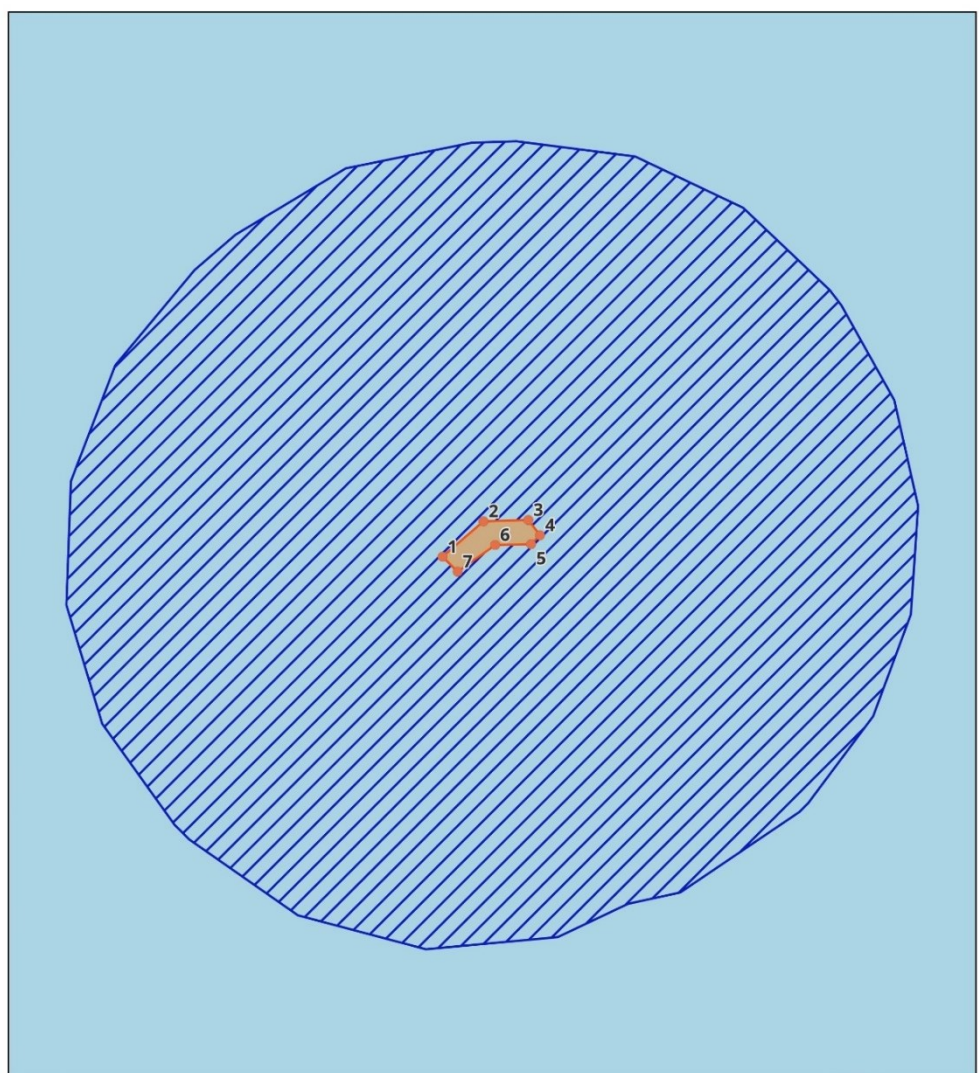
0 100 200 m

Muinsuskaitseamet: 17.01.2024
Aluskaart: Maa-amet 2023

Tabel 4. Miinitraaleri nr 6 vrakk, reg-nr 29966 kaitsevööndi koordinaadid

Nr	X	Y
1	6610904,041	529994,792
2	6610980,223	530044,72
3	6611037,91	530115,209
4	6611071,785	530199,761
5	6611078,724	530290,582
6	6611058,088	530379,299
7	6611011,779	530457,734
8	6610976,124	530501,312
9	6610901,395	530566,697
10	6610809,415	530604,107
11	6610710,262	530609,444
12	6610614,798	530582,122
13	6610533,482	530525,135
14	6610512,353	530504,336
15	6610455,832	530427,373
16	6610426,358	530336,548
17	6610426,918	530241,061
18	6610457,454	530150,588
19	6610514,875	530074,293
20	6610549,209	530041,279
21	6610621,97	529989,706
22	6610706,677	529961,802
23	6610795,844	529960,034
24	6610881,591	529984,557
25	6610904,041	529994,792
26	6610779,593	530267,762
27	6610757,143	530257,527
28	6610722,809	530290,541
29	6610743,938	530311,34

Miiniristleja Kazanets vrakk, reg-nr 29967 piir

- Mälestise nurgapunkt
- Mälestis
- ▨ Kaitsevöönd

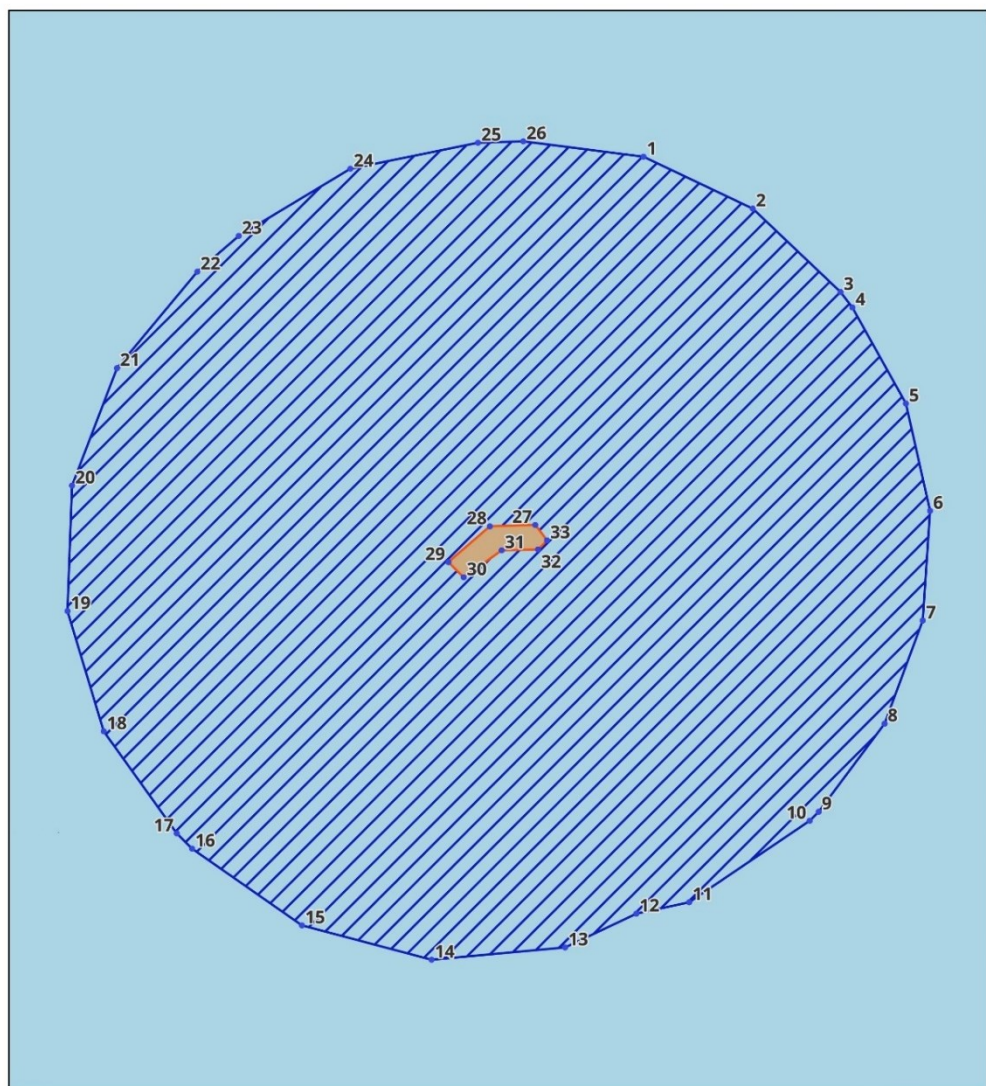
0 100 200 m

Muinsuskaitseamet: 17.01.2024
Aluskaart: Maa-amet 2023

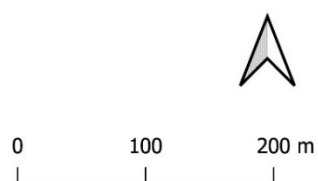
Tabel 5. Miiniristleja Kazanets vrakk, reg-nr 29967 piiri koordinaadid

Nr	x	y
1	6568917,869	471120,441
2	6568945,821	471152,795
3	6568946,921	471188,23
4	6568934,816	471197,473
5	6568927,773	471190,43
6	6568927,113	471162,039
7	6568905,984	471132,326

Miiniristleja Kazanets vrakk, reg-nr 29967 kaitsevöönd

- Kaitsevööndi nurgapunkt
- Mälestis
- ▨ Kaitsevöönd

Muinsuskaitseamet: 17.01.2024
Aluskaart: Maa-amet 2023

Tabel 6. Miiniristleja Kazanets vrakk, reg-nr 29967 kaitsevööndi koordinaadid

Nr	X	Y
1	6569234,774	471272,731
2	6569194,165	471358,143
3	6569128,985	471426,668
4	6569116,88	471435,911
5	6569041,795	471477,75
6	6568957,928	471496,581
7	6568872,164	471490,858
8	6568791,543	471461,05
9	6568722,684	471409,605
10	6568715,641	471402,562
11	6568651,962	471308,448
12	6568643	471267,165
13	6568616,634	471211,551
14	6568607,032	471107,266
15	6568633,862	471006,035
16	6568693,852	470920,194
17	6568705,737	470908,309
18	6568785,582	470851,183
19	6568879,594	470822,893
20	6568977,705	470826,469
21	6569069,408	470861,528
22	6569144,882	470924,315
23	6569172,834	470956,669
24	6569225,325	471043,812
25	6569245,677	471143,487
26	6569246,777	471178,922
27	6568946,921	471188,23
28	6568945,821	471152,795
29	6568917,869	471120,441
30	6568905,984	471132,326
31	6568927,113	471162,039
32	6568927,773	471190,43
33	6568934,816	471197,473